

Preferencje partyjne w lipcu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Na początku wakacji – pomimo niewielkiego spadku w porównaniu z okresem między I a II turą wyborów prezydenckich i bezpośrednio po nich – zainteresowanie udziałem w hipotetycznych wyborach parlamentarnych jest znacznie wyższe niż wcześniej, a w szczególności w porównywalnym okresie minionego roku¹. Obecnie² zamiar głosowania w wyborach do Sejmu i Senatu zadeklarowały blisko dwie trzecie (65%) dorosłych Polaków, o 3 punkty procentowe mniej niż w czerwcu³. Jednocześnie po I turze wyborów prezydenckich systematycznie rośnie odsetek badanych deklarujących absencję wyborczą w wyborach parlamentarnych, gdyby miały się odbyć w najbliższą niedzielę po badaniu (obecnie 20%, wzrost o 1 punkt w porównaniu z czerwcem i o 4 punkty w stosunku do połowy maja br.), natomiast odsetek badanych wahających się, czy iść na wybory, utrzymuje się od kwietnia na zbliżonym poziomie (15%, w porównaniu z poprzednim badaniem wzrost o 2 punkty procentowe).

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań						
	2015						
	III (1)	III (2)	IV	V	V/VI	VI	VII
	w procentach						
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	61	54	63	70	67	68	65
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	19	22	16	14	15	13	15
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	20	23	21	16	18	19	20

* Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

Gdyby wybory do Sejmu odbywały się w pierwszej połowie lipca, to – tak jak przed czterema tygodniami – najwięcej głosów (36%) zdobyłoby Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej i Solidarną Polską), drugie miejsce zajęłaby

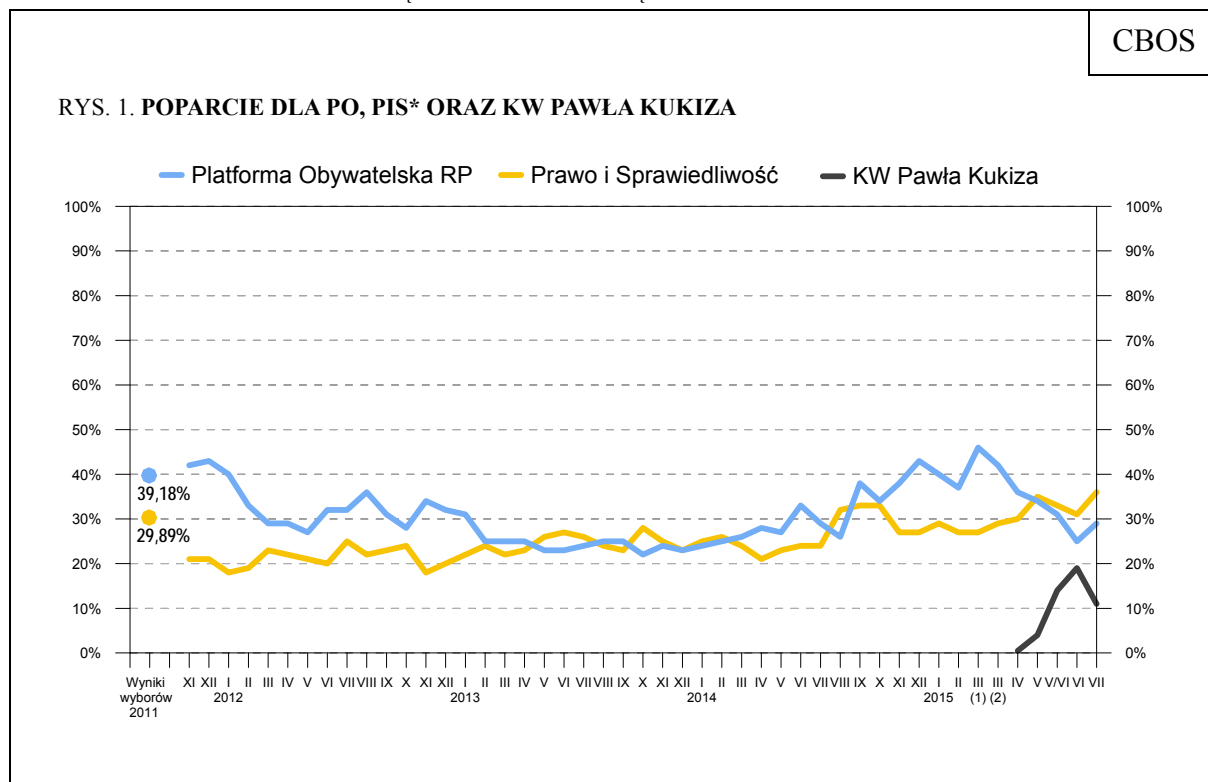
¹ Por. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w lipcu”, lipiec 2014 (oprac. B. Badora).

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (302) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 1–8 lipca 2015 roku na liczącej 1044 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

³ Por. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w czerwcu”, czerwiec 2015 (oprac. K. Pankowski).

Platforma Obywatelska (29%), a trzecie komitet wyborczy firmowany przez Pawła Kukiza (11%). W porównaniu z poprzednim pomiarem dwa największe ugrupowania parlamentarne zyskały (o 5 punktów procentowych zjednoczona prawica pod szyldem PiS i o 4 punkty PO), a znacząco stracił Paweł Kukiz (o 8 punktów procentowych).

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH ZAMIAR WZIĘCIA UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

* Od sierpnia 2014 roku poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości wraz z Polską Razem i Solidarną Polską, a od marca 2015 poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej oraz Solidarną Polską

Pozostałe partie cieszą się zdecydowanie mniejszym poparciem niż trzej liderzy rankingu i plasują się poniżej progu wyborczego. W tym miesiącu ponownie do przekroczenia wyborczego progu niewiele zabrakło zajmującemu czwarte miejsce komitetowi wyborczemu firmowanemu przez stowarzyszenie Ryszarda Petru NowoczesnaPL (4%, bez zmian). Piąte miejsce *ex aequo*, z poparciem 3%, zajmują obecnie cieszące się nieco mniejszym (o 1 punkt procentowy) poparciem niż przed miesiącem Polskie Stronnictwo Ludowe i Sojusz Lewicy Demokratycznej oraz nieznacznie zyskująca (o 1 punkt) Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja KORWiN.

Na poziomie 1% utrzymuje się poparcie Twojego Ruchu. Tyle samo głosów uzyskaliby w hipotetycznych wyborach parlamentarnych Mniejszość Niemiecka i Partia Razem. Na poziomie poniżej 1% kształtuje się natomiast poparcie dla Polskiej Partii Pracy,

Ruchu Narodowego, inicjatywy Wolność i Równość (WiR), partii Biało-Czerwoni, Kongresu Nowej Prawicy oraz Partii Zieloni. Warto też dodać, iż wszyscy respondenci deklarujący zamiar głosowania na partię spoza przedstawionej im listy (1%) mówili o chęci oddania głosu na ugrupowanie, którego jeszcze nie ma.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*						
	2015						
	III (1)	III (2)	IV	V	V/VI	VI	VII
	w procentach						
Prawo i Sprawiedliwość wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej i Solidarną Polską	27	29	30	35	33	31	36
Platforma Obywatelska RP	46	42	36	34	31	25	29
Komitet wyborczy Pawła Kukiza (Ruch JOW)**	-	-	<1	4	14	19	11
Komitet wyborczy Ryszarda Petru (NowoczesnaPL)	-	-	-	-	3	4	4
Polskie Stronnictwo Ludowe	5	5	6	5	1	4	3
Sojusz Lewicy Demokratycznej	6	7	7	4	4	4	3
KORWiN: Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja	4	3	6	5	2	2	3
Twój Ruch	1	1	2	2	1	1	1
Mniejszość Niemiecka	-	-	-	-	<1	<1	1
Partia Razem	-	-	-	-	-	<1	1
Polska Partia Pracy	2	1	1	0	1	<1	<1
Ruch Narodowy	1	<1	1	1	1	2	<1
Wolność i Równość (WiR)	-	-	-	-	<1	<1	<1
Biało-Czerwoni	-	-	-	-	-	-	<1
Kongres Nowej Prawicy	1	1	1	1	0	<1	<1
Partia Zieloni	-	-	-	-	<1	<1	<1
Demokracja Bezpośrednia	-	-	-	-	<1	<1	0
Inne odpowiedzi	3	1	2	3	1	1	1
Trudno powiedzieć	3	9	8	6	5	8	6
Odmowa odpowiedzi	0	1	1	1	1	<1	<1
N=	644	570	649	737	661	681	676

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

** W kwietniu i w maju 2015 roku badani wymieniali potencjalne ugrupowanie Pawła Kukiza spontanicznie, wskazując wcześniej, że chcą zagłosować na partię spoza przedstawionej im listy

Na początku lipca 6% ankietowanych deklarujących, że na pewno wezmą udział w hipotetycznych wyborach parlamentarnych, nie potrafiło jeszcze określić swoich preferencji partyjnych. W porównaniu z poprzednim pomiarem grupa zamierzających pójść na wybory, ale wahających się, które ugrupowanie poprzeć, nieco się zmniejszyła (o 2 punkty procentowe).

Data jesiennych wyborów parlamentarnych nie jest jeszcze znana – a w związku z tym kampania wyborcza oficjalnie się nie zaczęła – jednak ugrupowania polityczne zintensyfikowały już swoją działalność. Warto przypomnieć, iż mniej więcej dwa tygodnie przed rozpoczęciem realizacji badania, 20 czerwca, odbyła się konwencja Platformy Obywatelskiej, a w trakcie trwania badania także konwencja programowa PiS i zjednoczonej prawicy. W objazd po kraju ruszyła zarówno kandydatka PiS na premiera Beata Szydło, jak i liderka PO premier Ewa Kopacz. Również nowe inicjatywy polityczne starają się przyciągnąć i zaktywizować sympatyków. Przykładem takiej, nagłośnionej w mediach, aktywności są m.in. zorganizowany przez Pawła Kukiza 27 czerwca w Lubinie zjazd zwolenników JOW oraz kongres Stowarzyszenia NowoczesnaPL, który odbył się 5 lipca w Gdańsku.

Gdyby wybory odbywały się w pierwszej połowie lipca, to na wynik gwarantujący mandaty w Sejmie mogłyby liczyć tylko trzy komitety wyborcze – Prawa i Sprawiedliwości⁴, Platformy Obywatelskiej i Pawła Kukiza, jednak w porównaniu z czerwcowym pomiarem dwa największe ugrupowania parlamentarne zyskały, a stracił nieposiadający własnej partii Paweł Kukiz. Pomimo wakacji sytuacja polityczna jest więc dynamiczna, a skład przyszłego parlamentu nieprzewidywalny. Świadczy o tym także fakt, iż plasujący się obecnie poniżej progu wyborczego Ryszard Petru ze Stowarzyszeniem NowoczesnaPL nieznacznie wyprzedza istniejące od lat partie – SLD i PSL.

Opracowała
Barbara BADORA

---

⁴ Listy z kandydatami Polski Razem, Prawicy Rzeczypospolitej i Solidarnej Polski.

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		65	15	20	1043
Płeć	Mężczyźni	66	15	19	505
	Kobiety	64	14	22	537
Wiek	18–24 lata	62	24	14	117
	25–34	62	15	24	206
	35–44	62	13	25	183
	45–54	68	14	18	164
	55–64	65	16	19	185
	65 lat i więcej	71	10	19	188
Miejsce zamieszkania	Wieś	62	17	22	416
	Miasto do 19 999	65	12	24	152
	20 000 – 99 999	63	17	20	192
	100 000 – 499 999	66	16	18	170
	500 000 i więcej mieszk.	78	7	15	112
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	55	15	30	215
	Zasadnicze zawodowe	52	19	29	255
	Średnie	68	15	17	321
	Wyższe	82	10	8	251
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	82	10	8	117
	Średni personel, technicy	68	6	26	33
	Pracownicy adm.-biurowi	78	10	12	70
	Pracownicy usług	65	13	22	57
	Robotnicy wykwalifikowani	55	18	26	134
	Robotnicy niewykwalifik.	51	19	31	61
	Rolnicy	67	25	8	43
	Pracujący na własny rach.	71	12	17	48
	Bezrobotni	50	17	33	68
	Emeryci	70	11	19	228
	Renciści	47	24	29	51
	Uczniowie i studenci	74	21	5	57
	Gospodynie domowe i inni	49	17	33	76
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	45	21	34	142
	Od 650 do 999 zł	57	21	22	123
	Od 1000 do 1399 zł	65	12	22	174
	Od 1400 zł do 1999 zł	78	11	11	147
	2000 zł i więcej	84	8	7	151
Ocena własnych war. mater.	Złe	53	11	35	136
	Średnie	61	17	23	444
	Dobre	72	14	14	462
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	73	10	17	37
	Raz w tygodniu	70	16	14	464
	1–2 razy w miesiącu	63	15	21	163
	Kilka razy w roku	56	18	26	240
	W ogóle nie uczestniczy	62	7	31	128
Poglądy polityczne	Lewica	74	10	16	143
	Centrum	63	18	19	329
	Prawica	83	8	8	309
	Trudno powiedzieć	41	21	38	262

Tabela 2

		Na kandydata której partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?																			Liczba osób
		Biało-Czerwoni	Kongres Nowej Prawicy	KORWiN: Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy	Polskie Stronictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS) wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitą i Solidarną Polską	Ruch Narodowy	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Twój Ruch	Mniejszość Niemiecka	Partia Zieloni	Komitet wyborczy Pawła Kukiza (Ruch JOW)	Wolność i Równość (WiR)	Komitet wyborczy Ryszarda Petru (NowoczesnaPL)	Partia Razem	Inna partia	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		0	0	3	29	0	3	36	0	3	1	1	0	11	0	4	1	1	6	0	676
Płeć	Mężczyźni	1	0	4	25	0	3	36	1	3	1	1		14	0	5	0	1	4	0	335
	Kobiety	0		1	33	1	4	36		3	1	1	1	8	1	3	1	0	7	1	342
Wiek	18–24 lata			14	24		1	25	2		4			21	3	2	1	2	2		72
	25–34		1	3	31		4	22	2	2	2	1		23		5			5		127
	35–44	1		1	33	2	2	28		3	1			9	1	4	1	3	9	1	113
	45–54			1	28		6	37		4		2	1	10		4			8		111
	55–64	1		0	25	1	4	45		3		1	1	6		4		1	8	1	120
	65 lat i więcej	0		1	31		2	54		5				1		1	1		2	0	133
Miejsce zamieszkania	Wieś	1		3	21	1	6	46	0	2	0	1		9	1	2		1	6	0	257
	Miasto do 19 999	1		1	27		5	34		6	2			13		3	1		6	1	98
	20 000 – 99 999		1	0	29		2	35		3	1		1	19		3	1	1	4		121
	100 000 – 499 999	0		3	33		1	31	2	2	1	2		11	1	3	2	1	9		113
	500 000 i więcej mieszk.			5	50			19		3				7		10		1	3	1	87
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2		1	40		1	22	2	1	1		1	10		11		1	5	1	96
	Średni personel, technicy			4	25			29						12					29		22
	Pracownicy adm.-biurowi		2	2	42	2		23		5	5			9		4			6		55
	Pracownicy usług			5	29			34						22	3			3	4		37
	Robotnicy wykwalifikowani			1	30		4	25		8		2		18		3		2	6		74
	Robotnicy niewykwalifik.			5	6	3	7	55				6		13					5		31
	Rolnicy				11		16	49						12					12		29
	Pracujący na własny rach.				30		3	25		5		2		20	3	13					34
	Bezrobotni			8	29	3	5	35		3	3		3	7					4		34
	Emeryci	0		1	30		2	52		5				3		1	1		4	0	161
	Renciści				17		9	58						4		3			8		24
	Uczniowie i studenci			15	16		2	24	3		3			23	2	3	2	4	3		42
	Gospodynie domowe i inni				25		8	38		3				14			2		8	3	37

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?																		Liczba osób	
		Biało-Czerwoni	Kongres Nowej Prawicy	KORWiN: Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS) wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej i Solidarną Polską	Ruch Narodowy	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Twój Ruch	Mniejszość Niemiecka	Partia Zieloni	Komitet wyborczy Pawła Kukiza (Ruch JOW)	Wolność i Równość (WiR)	Komitet wyborczy Ryszarda Petru (NowoczesnaPL)	Partia Razem	Inna partia	Trudno powiedzieć		Odmowa odpowiedzi
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		0	0	3	29	0	3	36	0	3	1	1	0	11	0	4	1	1	6	0	676
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne			7	21		3	53		2			2		1	1	1	8	1		118
	Zasadnicze zawodowe	1			17	1	8	44		3	1	3	1	9	1	1	1	1	8	1	132
	Średnie			3	31	1	3	36	1	3	1		14		2			5			220
	Wyższe	1	0	1	39		2	22	1	4	1		0	14	1	8	0	1	4	1	206
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł			2	23			45		3	2	3		12					8	2	64
	Od 650 do 999 zł		1		10	1	13	51		5	1		9	2	2			2	2		70
	Od 1000 do 1399 zł			3	23			44	1	2	1		13	1	1			3	7		113
	Od 1400 zł do 1999 zł			1	33	1	2	36		5		2		12		5			3		114
	2000 zł i więcej	1		4	44		1	24		2			8		10	2			2	1	128
Ocena własnych war. mater.	Złe				15		6	45		1	2	2		14		1			12	2	73
	Średnie	1		3	26	1	3	42	1	3	0		10		2	1		1	7	0	270
	Dobre	0	0	3	35	1	3	30	0	3	1	1	0	12	1	5	1	1	3	0	333
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu				15		7	63		4			4						7		27
	Raz w tygodniu	0	0	1	22	1	5	48	0	2	1	1	0	9	0	3	0	0	6	0	324
	1-2 razy w miesiącu			5	33		1	33		2	1		13	1	3			1	7	1	103
	Kilka razy w roku	1		3	39		1	21	2	5			1	15		4	1	2	5	1	135
	W ogóle nie uczestniczy			4	39		3	12		4	4	2		14	1	9	2		6		80
Poglądy polityczne	Lewica	1		3	37		4	17	1	12	1	2	1	5		10	3	1	2		106
	Centrum			1	37	0	4	23		1	1	1	0	15	1	5		1	7	1	206
	Prawica	1	0	2	21	1	2	56	1	0			12	0	1			1	2		257
	Trudno powiedzieć			6	24		4	33		5	2	1		7					16	2	107